Opinia Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie projektu Strategii „Europa 2020" opublikowanego przez Komisję Europejską dnia 3 marca 2010 roku.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego uważa uczestnictwo regionów w procesie wypracowywania dokumentów europejskich za kluczowy czynnik wpływający na jedność i solidarność Unii Europejskiej. Zarząd Województwa Dolnośląskiego uznaje, że za zracjonalizowanie regulacji prawnych w sferze gospodarczej, zwiększenie roli Europy w globalnej gospodarce, działania przyjazne środowisku, rozwój technologii cyfrowych, wzmocnienie spójności i integracji europejskiej, budowę solidarności międzypokoleniowej i wdrażanie polityki miejskiej ponoszą w swoim zakresie odpowiedzialność władze Unii Europejskiej, krajów członkowskich i regionów.

W pierwotnym projekcie z dnia 24 listopada 2009 roku znalazł się zapis znakomicie oddający odczucia społeczeństwa i władz polskich regionów, który niestety w najnowszym projekcie z dnia 3 marca br. już nie figuruje: Strategia Europa 2020 (EU 2020) „(...) dotyczy wszystkich państw członkowskich, małych i dużych, nowych i starych, wysoko rozwiniętych i nadal się rozwijających; w rozszerzonej UE mamy różne poziomy rozwoju, a tym samym różne potrzeby. Ale strategia EU 2020 dotyczy wszystkich krajów i może zostać dostosowana do różnych punktów wyjścia i szczególnych warunków krajowych, aby propagować wzrost gospodarczy we wszystkich państwach (...)". Zarząd Województwa Dolnośląskiego uważa, że spełnienie tego postulatu jest kluczem do sukcesu dla realizacji tej strategii w praktyce, tak więc uważa, że rezygnacja z tego zapisu w jest wysoce niewskazana i postuluje przywrócenie go do treści Strategii EU 2020.

W konsultowanym dokumencie Komisji Europejskiej przedstawione zostały nowe priorytety na okres do 2020 r., wynikające z **nowych wyzwań stojących przed gospodarką europejską**. Do najważniejszych zaliczono **zmiany demograficzne, ochronę środowiska, coraz szybszy rozwój technologiczny, globalizującą się gospodarkę**, które określono w formie następujących priorytetów: tworzenie wartości dzięki wiedzy, wzmocnienie pozycji obywateli w społeczeństwach sprzyjające włączeniu oraz tworzenie konkurencyjnej, spójnej i bardziej przyjaznej dla środowiska gospodarki.

Jednocześnie Zarząd Województwa Dolnośląskiego z zadowoleniem dostrzega w nowej wersji projektu Strategii EU2020 szereg zapisów, które są zbieżne z uwagami przesłanymi przez Urząd do Komisji Europejskiej w dniu 15 stycznia 2010 r., a w szczególności:

1. Solidarność międzypokoleniowa:

   Projekt Strategii EU2020 przewiduje stworzenie priorytetu tematycznego *„Młodzież w drodze"* – projektu na rzecz **poprawy wyników kształcenia oraz ułatwienia osobom młodym wejście na rynek pracy**. Podkreślono konieczność zintegrowania programów europejskich (Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus, Marie Curie) wraz z połączeniem ich z zasobami krajowymi. Dodatkowo podkreślono konieczność opracowania zasad dotyczących polityki zatrudnienia osób młodych – staże, praktyki, doskonalenie metod zdobywania doświadczenia zawodowego, program *„Twoja pierwsza praca z EURES-em"* oraz poprawienie rezultatów kształcenia przez zintegrowane podejście w każdym segmencie systemu (przedszkola, szkoły podstawowe, średnie, zawodowe i wyższe) uwzględniające kluczowe kompetencje i dążenie do ograniczenia liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną.

2. Technologie cyfrowe:

   W ramach projektu przewodniego *„Europejska agenda cyfrowa"* dopisano propagowanie **stosowania i korzystania z nowoczesnych usług on-line** (e-administracja, e-zdrowie, inteligentny dom itd.). Podkreślono także konieczność przystosowania przepisów unijnych i krajowych do warunków ery cyfrowej, w szczególności kładąc nacisk na aktualizację litery prawa gospodarczego dotyczących odpowiedzialności, gwarancji, dostaw i rozstrzygania sporów (postulat ten dotyczy także ułatwień w sferze działalności gospodarczej).

3. Działania przyjazne środowisku:

   W projekcie *„Europa efektywnie korzystająca z zasobów"* dodano zapisy dotyczące poprawy ram prawnych w stosowaniu instrumentów rynkowych (np. handel emisjami, przegląd zasad opodatkowania energii, pomoc państwa, sprzyjanie szerszemu wykorzystaniu ekologicznych zamówień publicznych), szersze zwrócenie uwagi na transport miejski, szerzej stosować fundusze strukturalne na potrzeby zwiększenia efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej i skuteczniejszego recyklingu.

4. Rola Europy w globalnej gospodarce wraz ze zracjonalizowaniem regulacji prawnych w sferze gospodarczej:

   Szerzej uwzględniono wpływ rynku globalnego na konkurencyjność Europy, wyraźnie zaznaczając **zmagania europejskich przedsiębiorców z rozdrobnieniem i rozbieżnością przepisów** poszczególnych Państw Członkowskich. Zaznaczono przy tym lepszą sytuację pod tym względem w Chinach, USA i Japonii, podkreślając postulat racjonalizacji przepisów prawa odnoszących się do sfery działalności gospodarczej poprzez wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, ułatwianie dostępu MŚP do jednolitego rynku, uproszczenie prawa spółek (procedury upadłościowe, inicjatywy umożliwiające zbankrutowanym przedsiębiorcom rozpoczęcie nowej działalności). W

projekcie przewodnim *„Polityka przemysłowa w erze globalizacji"* wprost określono konieczność opracowania **instrumentów wspierających horyzontalnie politykę przemysłową** np. inteligentne regulacje (istotne w zmieniającej się gospodarce np. zmienny czas pracy, delegowanie pracowników), dostosowane do nowych warunków zamówienia publiczne i reguły konkurencji, poprawienie procesów ustanawiania norm europejskich i międzynarodowych, dokonanie przeglądu przepisów dotyczących sektora usług i sektora wytwórczego, a także zmniejszenie obciążeń administracyjnych przedsiębiorstw wraz z poprawą jakości przepisów w zakresie działalności gospodarczej.

5. Spójność i integracja europejska:

   Silniej uwypuklono idee spójności: *„(...) możemy być dumni również z naszych silnych wartości, instytucji demokratycznych, poważania dla* ***spójności i solidarności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,*** *poszanowania środowiska naturalnego, naszej różnorodności kulturowej i poszanowania równouprawnienia (...)"*. W Strategii EU2020 przywołano znaczenie **polityki spójności, traktując ją i jej instrumenty jako istotne mechanizmy umożliwiające osiągnięcie zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu w państwach członkowskich i na poziomie regionalnym**. Nawiązując do powyższego jeden z trzech priorytetów Strategii EU2020 określono jako rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu przez wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej **spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną**.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego uważa ponadto, że należy mocniej zaakcentować elementy dotychczas niewystarczająco ujęte w projekcie Strategii EU 2020:

1. W ramach **solidarności międzypokoleniowej** należałoby wskazać na konieczność wypracowania dodatkowych rozwiązań dotyczących osób w wieku +30 +40 +50 +60 przez stworzenie atrakcyjnych i użytecznych programów edukacyjnych np. na kształt inicjatywy EQUAL, także programów prac krótkoterminowych, szczególnie w okresie kryzysów, czy wynikających z nowego modelu kariery zawodowej polegającego na kilkukrotnych w okresie życia wejściach i odejściach na i z rynku pracy – zwrócenie uwagi na zanikający tradycyjny model *„edukacja–praca–emerytura"*
2. W ramach **spójności i integracji europejskiej** konieczne jest ujęcie zapisów i wypracowanie skutecznych mechanizmów dotyczących **solidarności energetycznej**. Brak wskazanych elementów może być poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania nowoprzyjętych krajów Unii, a w przyszłości może być przyczyną destabilizacji jedności europejskiej.

3. Proponuje się wprowadzić do dokumentu zapisy dotyczące potrzeb **utrzymania i wzmacniania sieci miast** wraz z mechanizmami stymulowania ich współpracy w realizacji wspólnych projektów, w szczególności miast małych i średnich, których obecność w dokumentach strategicznych była do tej pory niewystarczająca. Nadanie priorytetu rozwojowi sieci miast będzie zabezpieczeniem interesów stabilnego rozwoju wszystkich regionów Europy i będzie wpisywać się w założenia nowej polityki spójności UE. Konieczne jest stworzenie powiązań pomiędzy tymi obszarami sieciami infrastruktury, systemami wspólnego planowania i zarządzania wspólnym wspólnym rynkiem pracy i zasobem usług edukacyjnych, komunikacyjnych, kulturalnych, medycznych etc. Będzie miało to korzystny wpływ zarówno na rozwój lokalny, jak i poprawę kondycji regionów, które są motorami rozwoju społeczno-gospodarczego Europy, implikując skuteczne wdrażanie postanowień Strategii EU2020.

W związku z trwającym jeszcze pracami nad projektem Strategii UE 2020 na forum europejskim, Zarząd Województwa Dolnośląskiego zwraca się z propozycją ujęcia w treści tejże Strategii nowej inicjatywy – przygotowania na poziomie UE, dokumentu strategicznego dla obszaru Bałtyk – Adriatyk. Podjęcie ukierunkowanej współpracy państw i regionów służyłoby wzmocnieniu powiązań infrastrukturalnych i funkcjonalnych na terytorium centralnej osi rozwojowej północy, środka i południa Europy. Strategia Bałtyk – Adriatyk byłaby szansą na kontynuację, rozwinięcie i zhierarchizowanie celów wielu międzyregionalnych i międzypaństwowych inicjatyw, realizowanych także przy udziale Polski. Jedną z podstaw merytorycznych tej inicjatywy mógłby być zainicjowany przez Grupę Państw Wyszehradzkich „Wspólny Dokument Rozwoju Przestrzennego Państw V4 + 2", którego pierwsza część przyjęta została przez Ministrów odpowiedzialnych za rozwój regionalny Czterech Krajów Wyszechradzkich oraz Bułgarii i Rumunii, w dniu 29 marca 2010r. w Budapeszcie. W kontekście przyjęcia Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego i rozpoczęcia prac nad strategią UE dla Regionu Dunaju, można w przyszłości rozważyć koncepcję stworzenia szerszej strategii angażującej dużą część aktorów sceny europejskiej, a mianowicie Strategii Adriatyk, Bałtyk, Morze Czarne (Strategia ABC).

Mając na uwadze powyższe Zarząd Województwa Dolnośląskiego pragnie zapewnić, że jest bardzo zainteresowany zapisami Strategii EU2020, jako podstawą przyszłego okresu programowania, a także dokumentem, który określi kształt Unii Europejskiej w perspektywie najbliższych lat.

Członek Zarządu
Województwa Dolnośląskiego

Grzegorz Roman